

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ט"ז תשרי תשפ"ד | דף היומי בבלי: קידושין מט.

דף היומי בהלכה: קס"ז ז' - י'.

מוסר: אהבת חסד - 'ועתה נדבר קצת' עד 'ואם באמת איש כזה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הרצון "ארבע שמיעות הם" עד שער הקנאה "ומי שזוהר שלא יקנא"

בסוף מצא אותו עומד בפניה נסתרת כשפניו קורנות משמחה של מצווה. הסוחר התקרב לכיוונו ואז חשכו עיניו. הוא ראה כי ידו של ר' ישראל אינה אוחזת באתרוג המהודר שאחריו חיפש ותמורתו שילם במיטב כספו, אלא באתרוג פשוט

לאן נעלם האתרוג היקר?

של מצווה, והתלהבות קודש מטלטלת את כל גופו. הסוחר התקרב לכיוונו ואז חשכו עיניו. הוא ראה כי ידו של ר' ישראל אינה אוחזת באתרוג המהודר שאחריו חיפש ותמורתו שילם במיטב כספו, אלא באתרוג פשוט.

במחשבתו של הסוחר עלו כמה אפשרויות להסביר לעצמו את פשר הדבר. אולי האתרוג נפל ונפסל? ואולי נגנב בידי אדם שאינו חושש לעבור על איסור גניבה כדי לזכות באתרוג מהודר? אך אף אחת מהאפשרויות לא הניחה את דעתו. כאשר הסתיימה התפילה פנה הסוחר לביתו לסעודת היום, והעניין פרח מזיכרונו. עברה שנה וחג הסוכות שוב בפתח. ר' ישראל מתייצב אצל סוחר האתרוגים, מחפש שוב את האתרוג המהודר ביותר, כדי לקיים את בו את מצוות החג. לאחר חיפושים מדוקדקים מצא את האתרוג שחיפש. הסוחר חשש לגלות לו את מחירו שמא לא יוכל ר' ישראל לשלמו, ואולם ר' ישראל לא נבהל. הוא הוציא את ארנקו ומנה מול עיניו הנדהמות של הסוחר את מלוא הסכום.

בחג הראשון של סוכות צף בזיכרונו של הסוחר מראהו המיוחד של ר' ישראל בעת נענוע ארבעת המינים, והוא החליט לחזות בו שנית. גם הפעם מצא אותו בפניה צדדית בבית הכנסת, מתכוון בהתרגשות לתפילת הלל עם ארבעת המינים.

ושוב מילאה התדהמה את הסוחר. בידו של ר' ישראל היה אתרוג פשוט ולא האתרוג המושלם שקנה במחיר יקר כל כך.

'היכן האתרוג שמכרתי לו במחיר יקר כל כך?!', חשב לעצמו הסוחר וקימט את מצחו. 'מדוע ר' ישראל משתמש באתרוג פשוט, בשעה שהוא מחזיק ביהלום של ירושלים, האתרוג היקר והמהודר ביותר?!'

ר' ישראל גלויברמן היה מנכבדי חסידי קרלין בירושלים. כל חייו נעו סביב התורה, והוא השקיע בה את כל כוחו ומרצו. מטרה אחת הייתה בחייו - לעבוד את הבורא בתמימות ובפשטות. חיבתו למצוות הייתה גדולה ומיוחדת, והוא הידר בקיומן.

כאשר התייצב בדוכן האתרוגים ידע הסוחר כי ר' ישראל בא לבחור את האתרוג המובחר ביותר. כדרכו שאף לקיים את המצוות בתכלית ההידור, והאתרוג שחיפש היה צריך להיות מושלם.

ר' ישראל לא היה אדם אמיד. רחוק מזה. למעשה חי חיי דחק. אך כשחיפש אתרוג מהודר, המחיר לא עצר בעדו.

אחרי חיפושים רבים מצא את האתרוג שקיווה למצוא - בנוי לתלפיות, יפה בצבעו ונקי בלי רבב. הוא שילם את מחירו בלי להניד עפעף ויצא לביתו בשמחה.

ביומו הראשון של החג בא הסוחר לבית הכנסת של חסידי קרלין סטולין בירושלים. לקראת קריאת ההלל חיפש את ר' ישראל, כדי להביט בו בשעה שהוא עושה את הנענועים בארבעת המינים.

סוף סוף מצא אותו עומד בפניה נסתרת, פניו קורנות משמחה

מיוחדות, ואנו משתדלים למלא את רצונו ולעשות לו נחת רוח. 'כאשר אני בא לבית הכנסת ובידי אתרוג מהודר ומפואר כל כך, אני מרגיש שאיני מצליח לקיים את המצווה בשלמותה. אני חושש שמשתרבת לליבי גאווה, על שיש לי אתרוג המהודר ביותר שאין כמותו לאחרים.

'חוששני כי מבטי ההערכה ומילות ההתפעלות של חבריי היקרים יעיבו על טהרת המצווה, והתוצאה תהיה שהמצווה המהודרת והנחשקת כל כך תיעשה בשביל החברים והידידים, ולא למטרתה האמיתית - לעשות נחת רוח לבורא יתברך.

'מצאתי לזה פתרון פשוט. קונה אני אתרוג מהודר שבמהודרים, כדי לקיים את המצווה בתכלית השלמות. על האתרוג הזה אני מברך בסוכתי בבוקר, בלי חשש מהרהורי כבוד. ואילו לבית הכנסת, במקום שבו כולם רואים, מדברים ומעריכים, אני מביא אתרוג פשוט.'

(שיחת השבוע ע"פ 'החינוך והמנחה')

הפעם כבר לא היה יכול להסביר זאת לעצמו בהשערות שעלו בדעתו אשתקד. הוא חש כי מסתתרת כאן סיבה אחרת. אבל התפילה הסתיימה והוא הלך לביתו והתעלומה נותרה בעינה. עברה עוד שנה, ושוב בא ר' ישראל לדוכן האתרוגים וחיפש את האתרוג המובחר ביותר. הפעם החליט הסוחר שלא יניח לו עד שיסביר לו את פשר התעלומה - מדוע הוא קונה את האתרוג היקר ביותר, ובא לבית הכנסת ובידו אתרוג פשוט וזול.

ר' ישראל הופתע מהשאלה. הוא לא העלה על דעתו שמישהו עוקב אחר מעשיו, אך הסוחר אמר לו שראה אותו שנה אחר שנה אוזח בבית הכנסת אתרוג פשוט, והוא מבקש להבין את פשר הדבר.

כשראה ר' ישראל שהשאלה באה ממקום כן ואמיתי ניאות להשיב. 'מדוע אנו מקיימים את המצוות?', פתח ואמר. 'הלוא כל זה הוא רק כדי לעשות נחת רוח לבורא יתברך. בטובו הגדול ציווה אותנו הקב"ה מצוות רבות ויקרות, ולכל חג העניק לנו מצוות

**היה זה ליל יום טוב ראשון של סוכות שחל בשבת.
נקישות קלות על דלת הבית נשמעו בסוכה. השכן
ר' אברהם גניחובסקי עמד ליד הדלת וביקש
לבקר בסוכה.. ר' אברהם התיישב ליד בעל הבית
ופתח: 'שמעו נא, חשבת על ענין מחודש'..**

על מידותיו המופלאות וחומרותיו של הג"ר אברהם גניחובסקי זצ"ל במצות סוכה

המינים המהודרים של השכן לספסל, ויש המקפידים לנענע עם לולב מיוחד או אתרוג תימני ומרוקאי.

'אלא שהשנה יום טוב ראשון חל בשבת ואין לנו ד' מינים. מה נותר לנו, אפוא, מדאורייתא? חשבתי לעצמי שאולי אפשר לקיים במצות סוכה את אותו ההידור על ידי הפת, שבלי ראשון של החג היא מצוה מדאורייתא - לאחר שאכלתי כבר פת בסוכתי, אוכל גם בסוכתך את הפת.'

אורו עיניו של השכן התלמיד חכם. בשמחה גדולה סיפר לרבי אברהם שלפני החג הוא עישר את החלות כדת וכדין, ואם רצונו בכך הם יתכבדו לתת לו כזית מהחלות שלהם, ומוכן שלא תהיה שום בעיה אם רצונו של הרב לאכול דווקא מן החלות שלו. הסוכה רחשה אוירה של חידוש. על רעיון כזה לא שמעו עד אותו הלילה...

אלא שרק בהמשכו של החג נודע להם בדרך אגב, שההידור החדש הנו רק כיסוי לחומרא אחרת...

במרתף שבו אוכסן הקיינעס - קני הבמבוק של הסכך - שכנה חתולה וגוריה, והם הותירו ריח רע, שיש לחשוש בו שהוא נכלל בגדר של ריח רע שאין לומר לידו קריאת שמע וכיוצא בכך. יתכן שהרב חשש לקיום מצות סוכה דאורייתא או אמירת ברכות ליד הסכך שהדיף מעט ריח רע, יתכן שחשש לדברי המשנה ברורה

חומרות רבות נהג רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל בעצמו, אולם תמיד הפליג בגאונותו והצליח להסתיר מעין כל ולעטפן בעטיפות שונות שגרמו לסובבים הרגשה טובה ולא חשפו את הצניעות שבה ביקש להסתתר.

בספר 'ויאמר הנני' מסופר כי באחת השנים, בליל יום טוב ראשון של סוכות שחל בשבת, שמעו השכנים שהתגוררו בקומה העליונה מעל ביתו נקישות קלות לקראת סוף סעודת החג. מיהרו לפתוח את הדלת, והנה על הסף רבי אברהם מן הקומה הראשונה. הביקור היה מפתיע. אמנם מפעם לפעם נהג ר' אברהם להגיע, לשאול ספר או לערוך קנין לעירובי חצרות או שאר עניני הלכה, אך באמצע סעודת חג מעולם לא אירע שיבוא. מכל מקום כלאו את פליאתם והכניסוהו בשמחה גדולה, תוך הכרזה כי הלילה הוא אושפיזין דאברהם...

התיישב רבי אברהם ליד בעל הבית בחגיגות, ולאחר רגעים ספורים פתח: 'שמעו נא, חשבת על ענין מחודש, נשמע מה תאמר על כך.'

השכן חידד את אזניו. 'מי לא יודע, כי יש רבים הנוהגים שביום טוב ראשון של סוכות, שבו נטילת לולב היא מדאורייתא, הם נוטלים, מלבד את הלולב הפרטי שלהם, גם את הלולב של רב בית הכנסת או ארבעת

חלקנו, שנברא בעולם מוצר לצורך היהודים בסוכותיהם. מוצר כזה, שגם יכול להועיל למחיצה של סוכה וגם יש לנו חידושי תורה מחמתו'...

אפילו האויר שבין קני הסכך זכה להוציא מהסוכה עשרות שיעורי תורה ברבים, שכן מאחר שהיה שם סכך פסול נולדו חששות של צירוף האויר, כשהנידון הוא - האם האויר שבין עצי הסכך הכשר מצטרף לסכך הפסול. למעשה, האויר בין קני הסכך היה המתח היחיד שהיה לר' אברהם במשך השנה, מתח של ממש. ומדוע לא השתמש רבי אברהם בתוספת בניה קלה שתרחיב לו את הסוכה בסנטימטרים בודדים? - משום שכשהחלו הדיונים הללו אמר אחד השכנים הישישים בבנין סמוך, שתוספת כזו מסוגלת למעט לו את האויר, שכביכול, חודר לו מכיוון כלשהו... מן הדין אין לחשוש, אך לא איש כרבי אברהם גניחובסקי יברך 'לישב בסוכה' אם לפי שיטה אחת ב'נתיבות המשפט' ראוי להחמיר בבניה כזו, שהרי כבר ידענו כי ר' אברהם החמיר ב'חושן משפט' כמו ב'אורח חיים'.

ומה היתה הסיבה להתנגדות לתוספת של מטר כאשר השכן הנזכר עבר דירה, וכל השכנים אמרו בפה מלא שהם מסכימים? - רבי אברהם רק הצביע על לבו ואמר: 'אני חושש ממהו בלב של שכן אחד, שלא נותן בהסכמה מוחלטת. מה אני צריך את זה?..' ומה היה הטעם להתנגדותו להקמת סוכה למטה בחצר המשותפת? - כאן מיאן ולא הסביר את טעמו. כנראה שחש בכל זאת מקפידא של שכנים אף על פי שאין להם זכות למנוע. הילדים שבבית נשלחו בבחרותם לישון בסוכה של ישיבת סלבודקא - עם רשות מפורשת ומבוארת מהנהלת הישיבה, או בסוכת אחד השכנים. כבר בקטנותם, כשעדיין לא היו בקיאים מספיק בהלכות סוכה, אויר, סכך פסול, דופן עקומה ולבוד, הם הבינו, למדו והשכילו, שאבא לא ייכשל לעולם בממון של הזולת ויתרחק ממאה שערי היתר בממון, כדי שלא יפול באגורה אחת של גזל ולא ידרוך בחייו על אבן קטנה שנבנתה בגזל. כך יצאו בשמחה לישון בסוכה אחרת.

גם בסכך שבו בחר לסכך את סוכתו הידר באופן מיוחד שיהיה בכשרות מהודרת, ללא שום פרור של גזילה.

עד שנת תשנ"ח לערך השתמש בעצים שגדלו בשטח שהוריש לו אביו, אך משקמל העץ החלו להתחדש חידושים רבים, בעיקר על פי שיטת ה'נתיבות' וה'קצות' לענין גזל ושינוי רשות, ובסופו של דבר הרחיק לחפש לקנות סכך עצי דקל מקרקע השייכת לאדם שהעצים שלו בנטיעה אישית ולא על ידי ירושה, משום שירושות רובן בעיות ומיעוטן גזלות, ור' אברהם פחד לרכוש סכך מחצר שנפלו בה דיונים. כדי לוודא את הענין היה מתעניין אצל המוכר בעדינות ובעקיפין: 'היכן הם גדלים? אה, ממש בחצר שלך, נפלא מאוד. ואיך זכית בכזו חצר גדולה? ברוך השם, אביך הותיר לך ירושה גדולה והתחלקתם'... במקרה כזה הוא כבר ידע שלא יקנה, אך כדי לא לפגוע במוכר המשיך לשאול עוד שאלות צדדיות כמו: האם ברכו בשעת הירושה ושאלות פרידה נוספות,

לענין עשיית סוכה במקום שיש בו ריח רע, או שהיה סעיף אחר בשולחן ערוך, כך או אחרת - בגין זאת הוא החליף את הסכך בסוכתו במוצאי יום טוב ראשון של סוכות.

את טעמו האמיתי לביקור החגיגי בבית השכן הוא לא גילה; לכאורה, משום שסבר שזוהי חומרא יתירה ויש חשש מיוהרא, מלבד זאת, הרי לשכן תהיה תחושה טובה יותר כשישמע שמחבבים את סוכתו, מה גם שהרעיון שאמר אינו מופרך כלל...

סוכה כשרה למהדרין

סוכות רחבות ידים מוקמות בבתי רבים. קורה וגולשת הסוכה מן הגבולות החוקיים של בעליה, לעיתים - למורת רוחם של שאר השכנים, אלא שהבעלים מנופף ב'זכות המצוה' שבדו, ולהם לא נותר אלא להבליג ולבלוע...

הנהגה שונה לחלוטין היתה אצל רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, כפי שמסופר בספר 'ויאמר הנני':

השיר הידוע 'א' סוכל'ה א קליינע' ריחף בימי שמחת החג על סוכתו של ר' אברהם. אורך הסוכה כמטר שישים, ורוחבה מטר בלבד... הרב ישן על מזרן על הקרקע, ובדרך כלל רגליו היו מחוץ לסוכה, כי מקום היה בה רק לראשו ורובו... הקימה מהמזרן היתה קשה לו מחמת צמצום המקום, והמנוחה בשעות היום היתה קשה שבעתיים, א' סוכל'ה א קליינע.

בשיפולי גג הבנין היה מרזב שמיעט את הרוחב לפחות מז' טפחים, כך יצא ששבעת הטפחים ברוחב הסוכה, רובם מסכך כשר ומיעוטם סכך פסול. כדי למעט את ג' הטפחים של הסכך הפסול, העמיד רבי אברהם מחיצה בצידי הסוכה המכוונת כנגד אמצע המרזב. סוכה כשרה על קוצו של יו"ד.

היתה, כמובן, אפשרות פשוטה בהרבה - לבטל את המרזב שלמעלה. אלא שאפשרות זו לא באה בחשבון כלל וכלל, וכל כך למה? משום שבשעתו אחד השכנים שלא שמר תורה ומצוות נשאל על כך ולא הסכים. אמנם, לימים, כשכבר הבין את גודל הצער שהוא מסב בעקיפין לרב המתגורר בקומה התחתונה, הביע את הסכמתו - אבל רבי אברהם עדיין חשש שמא הוא לא נתן את רשותו בלב שלם, ובעניני ממונות רבי אברהם לא לוקח שום סיכון!

יש אומרים כי לענין הברכה אין זה לכתחילה שבלכתחילה לישון ולאכול בסוכת 'ראשו ורובו', אבל רבי אברהם ידע, כי חששות בממון חבירו הם גם לא לכתחילה שבלכתחילה...

נקל לתאר כי סוכה מפולפלת כזו לגאון מפולפל כר' אברהם, הביאה עימה הרים וגבעות של חידושים, ואמנם, על גגה הצר של הסוכה הקטנטנה נערמו עשרות חידושי תורה חביבים, שהתחדשו מחמתה, מידי חג בחג הלכה למעשה. לדוגמא: בתקופה מסויימת העמיד רבי אברהם בקשירה מחיצה של קל-קר בגובה עשרה טפחים כדי לבטל מעט ממקום הסכך הפסול. בעקבות אותה מחיצה נבנו כמה שיעורים, ורבי אברהם אמר: 'אשרינו מה טוב

וכך נפרד מחצר זו בברכות ואיחולים...

הוא עשה זאת גם כאשר המוכר היה חרדי למהדרין, וכמובן, שממי שאינו שומר תורה ומצוות כלל לא עלה בדעתו לרכוש ענפי סכך. אמנם, כדרכו, לא האריך בדברים על כוונותיו בעת קניית הסכך, אך תלמידים קרובים העמיקו בכל עקמת שפתיים והבעת פנים שלו, עד שהבינו את החששות הנזכרים לעיל.

לאור התנאים שהציב התקשה מאד להשיג סכך חדש מידי שנה, עד שבסופו של דבר השיג עבורו רבי יהושע צביון שליט"א חצר עם עצי דקל כשרים מיהודי שממונו זך ונקי, ומשם גם נרכשו עבור מרן רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, וריח הסכך עלה לריח ניחוח לה'.

בשלב מסויים, כאשר התלמידים ראו את העיסוק המורכב סביב הסכך מידי שנה, ביקשו לרכוש לו סכך מעצי במבוק, וזאת כמובן לאחר שהרב ישקיע בבירור כשרותם, וכך ישאר לו הסכך משנה לחברתה - אחת ולתמיד. רבי אברהם הסכים והעבודה החלה... באותה שנה רכישת הסכך פירנסה מוחות של כמה

גאונים בחידושי תורה גם בהלכות הקנינים.

הקיינעס נבדקו בחקירה מעמיקה המתאימה למחקר משטרתי מובהק. עד שהיה ברור שגידול סכך הבמבוק בסין הוא בחווה המיועדת לאיש מסוים בלבד. היו לו גם בקשות שונות אודות ייבוא הסכך לארץ, והיה צורך לברר האם הוא מגיע במשטחים או בצורה אחרת, והנפקא מינה היתה לענין ההגבהה והקנין שלהם מהגויים, אך לא גילה טעמו לחלוטין.

סיכון הסוכה לשם מצוה היה מחזה נדיר שלא מצוי גם בהיכלם של גדולים אחרים, עם דקדוקי הלכה וחידושים בכוונה, ואכמ"ל.

מלאכת קודש זו של דקדוק בהלכה, הביאה בעקבותיה מידי שנה שיעורים חדשים למכביר, שנמסרו בחול המועד בבתי מדרשות. יצוין, כי פיתוליו הגאוניים בין כל השיטות בדיני חושן משפט ודיני גזל נחשבו וחושבנו מתוך רוגע, לא ב'נערוון', אלא כמשורר המתייגע על תווים בשירת חיון.

(מתוך 'מתוק האור' - סוכות)

חיילים במלחמה יכולים להגיע למצב שהם לא ישנים ימים שלמים וחיים על אוכל מינימלי במשך חודשים ארוכים. הם מקריבים את חייהם הפרטיים, את מצב הרוח, ואת חדות המחשבה שלהם

הרב ישראל היימן על השמחה בחג הסוכות וחיל ההסברה של עם ישראל

מי מדבר על כך שכל חייל ערוך נפשית ומתפקד לפעמים בצל אבידות קשות של חברים קרובים ושותפים ליחידה או למחלקה, לפעמים זה מפקד ישיר ולפעמים זה חבר טוב. בזמן המלחמה אין פניות נפשית להתאבל לכאוב ולפרוק רגשות. את כל אלו עושים אחר כך כשחוזרים הביתה.

כח הסיבולת של החיילים חייב להיות בשיא התפוקה ובלי לפספס אף יום ושום שעה.

מי שמחזיק את כל המערכת הזו הם אנשי חיל ההסברה. הם אחראיים על יצירת המורל והחדרת המוטיבציה בחיילים, מה שמבטיח את כשירותם ואת התגייסותם לא רק מבחינה טכנית, אלא גם מבחינה מנטלית, למלחמה ולכל השלכותיה. הם אחראים על החדרת חשיבות השליחות לכל חייל ולכל מפקד, הם אחראים לכך שכל מי שיוצא למלחמה הזו חייב להיות משוכנע במאת האחוזים בצדקת הדרך ובחשיבות המערכה. זה מה שמניע את כל המערכת, זה מה שגורם לכל האנשים הקשורים למלחמה להתעלות על עצמם ולהיות מגויסים בכל נימי נפשם למלחמה ולדרישותיה.

(יש גירסא, לא בדקתי אותה היסטורית, שבמלחמת העולם הראשונה, תבוסת הקיסרות הגרמנית והכניעה המבישה שלהם,

חג שמחתנו הוא חיל ההסברה של כלל ישראל.

בכל חיל מתוקן ישנה מחלקה שנקראת חיל הסברה. היא אחראית על המורל של החיילים. תפקידה לדאוג שהחיילים יבינו את חשיבות הפעולות שלהם וכמה הם תורמים למלחמה ולמדינה שבה הם משרתים.

נציב לנגד עינינו סיטואציה של צבא היוצא למלחמה, מאות רבות של כלי מלחמה, אלפי חיילים, שריון ומטוסים, כל סוגי הטכנולוגיות. מלחמה כזו דורשת אינספור תיאומים בין החיילות השונים, היא דורשת סינכרון מלא בין המטוסים לשיריונאים, בין מפעילי הרחפנים לאנשי ההנדסה הצבאית, בין מנהלי האסטרטגיה למפקדים בשטח.

עוברים שלב אחרי שלב, מקביעת היעדים ועד לביצועם בשטח. עבודה מאומצת של מאות ואלפי אנשים בפועל. מערכה שמחייבת ביצועים דקים ומדויקים.

חיילים במלחמה יכולים להגיע למצב שהם לא ישנים ימים שלמים וחיים על אוכל מינימלי במשך חודשים ארוכים. הם מקריבים את חייהם הפרטיים ואת עיקר אונם ומרצם, את מצב הרוח שלהם ואת חדות המחשבה שצריכים להיות בשיא הפעולה לאורך שבועות ולפעמים אפילו יותר מכך. זו משימה מנטלית קשה ומכבידה.

הייתה רק בגלל חוסר המוטיבציה של חייליה.

הגרמנים ניצחו כמעט בכל החזיתות לאורך כמעט כל ארבע שנות מלחמת העולם הראשונה, הם התקדמו וכבשו כל מטרה אותה הם רצו. בחצי השנה האחרונה של המלחמה נכנסה ארצות הברית למלחמה ואפילו הייתה צריכה להזעיק תגבורת מאנגליה וממדינות נוספות אל מול החייל הגרמני. מה שקרה הוא, שהחיילים הגרמנים איבדו את המוטיבציה להילחם כי הם הרגישו שאין שום תכלית לכיבושים אותם הם ערכו. הם לא ראו את הסוף של המלחמה הזו. המוטיבציה ירדה ובעקבותיה גם רוח הלחימה והביצועים בשטח, דבר שהוביל להתקוממות בתוך הצבא שזלגה אל העם בגרמניה. כך נסללה הדרך להסכם הכניעה שהוריד את גרמניה מגדולתה והעצים את מפח הנפש בעם). חג הסוכות הוא זמן שמחנתנו, יש בו ציווי מיוחד להפליג בשמחה של מצווה.

זה עתה יצאנו מיום הכיפורים ומעשרת ימי התשובה. מערכת שלימה שהחלה בראש חודש אלול, התקדמה ממדרגה למדרגה עד תפילת נעילה בה ליוונו את השכינה הקדושה במעלה שבעת הרקיעים בצעקת ה' הוא האלוקים.

בזוהר (ויחי רכ"א) מובא שחמש עשרה ימים הללו עם ישראל עוסקים בתשובה ובמצוות לולב וסוכה והם נמצאים בדין לפני הקב"ה והמלאכים לא יודעים מי ניצח את הדין, אומר להם הקב"ה שיראו מי יוצא עם סימני המלך מהדין וכך ידעו מי ניצח. כשרואים המלאכים שעם ישראל יוצאים עם הלולב והאתרוג

בידיהם והם מנופפים בהם, זה האות לניצחון על השטן וחיילותיו. זו לא הייתה סתם מערכה... זו הייתה מלחמה. מלחמה על הנפש של כל אחד ואחד מאיתנו. היו שם מקטרגים ומשטינים שניסו להפריע, היה שם שופר שנלחם בהם. היו שם טקטיקות של דין ורחמים, היו שם י"ג מידות שאינן חוזרות ריקם. השתמשנו בכל 'כלי המלחמה' שיש בידינו.

ברוך ה', גם השנה ניצחנו. הלא בטוחים ומאמינים אנחנו שיצאנו בדימוס ובורא העולם ברחמי קיבל את תשובתנו. אבל המלחמה לא הסתיימה... עכשיו שנה שלימה אנחנו אמורים להחזיק את הטריטוריות שכבשנו ולתפעל אותם. לשמור עליהם מכל משמר מהאויב שאורב לנו כל יום וכל שעה. אם לא נהיה בטוחים בניצחון, אם לא נרגיש בכל ליבנו את מה שאנו מאמינים בו, לא נצליח ח"ו.

בשביל זה נועדה מצוות השמחה בחג הזה. בשביל להחדיר בנו את התחושה המתוקה של הניצחון, בשביל שיהיה לנו את העוז והתעצומות להמשיך במלחמה בכל שאר ימות השנה. זה התפקיד המיוחד של ימים נפלאים אלו. להתרכז ולשמח בכל מה שהשגנו, להתענג על קרבת ה' שהגענו אליה בדי עמל בחודש וחצי האחרונים ולהספיג אותה אל תוך הנפש, הכי עמוק שאפשר. בלי תחושת הניצחון, בלי השמחה בניצחון, אי אפשר לרומם את המורל שהוא כל כך חיוני להמשך המלחמה. ושמחת בחגיך, ועל ידי זה נזכה שהעמל יישא פרי לכל ימות השנה.

כשהתקרב חג הסוכות, בנה שכני ניצול השואה סוכה בחצר ליד הסוכה שלי. כשישבנו בסוכה, חיכיתי לשמוע אותו מבעד לדפנות מברך את ברכת המזון, כדי שאוכל לשאול אותו לפרש הדבר. כשסיים לברך, נכנסתי אליו מיד לסוכה ושאלתי אותו

הסגולות הנפלאות של ברכת המזון בכוונה

הלכתי לבית הכנסת שבו הוא מתפלל, ונוכחתי לראות שתפילת העמידה לוקחת לו כחמש דקות - סביר. ברכת המזון רבע שעה, ותפילת עמידה חמש דקות, מה הולך פה?!

כשישבנו בסוכה, חיכיתי להזדמנות שהוא יברך ברכת המזון כדי לשאול אותו לפרש הדבר, ואכן, בהמשך שמעתי אותו מברך שוב ברכת המזון. כשסיים נכנסתי אליו לסוכה ושאלתי אותו: 'תגיד, מה פשר הדבר שאתה מאריך כל כך בברכת המזון?'

אמר לי אותו יהודי: 'אני אספר לך סיפור. כשהייתי ילד קטן, למדתי בחיידר בוורשה שבפולין. בערב ראש השנה, הגיע לדבר בישיבה רבי מאיר שפירא מלובלין. הוא דיבר לפנינו ואמר: 'רבותי, אנו נמצאים בערב ראש השנה כל אחד צריך לקבל קבלות חדשות! אבל אם תשמעו לי אתם תודו לי אחר כך, קבלו על עצמכם לברך

סיפר מגיד המישרים רבי ברוך רוזנבלום שליט"א סיפור מיוחד ששמע מאברך שליידו התגורר ניצול שואה. הסיפור התפרסם בגיליון השבועי הנפלא 'ויאמר ברוך'.

'כשהתקרב חג הסוכות, בנה שכני ניצול השואה סוכה בחצר ליד הסוכה שלי, ובחג הסוכות כאשר ישבנו כולם, שמעתי אותו מברך ברכת המזון והתרגשתי איך שהוא מברך מילה במילה כמונה מרגליות ממש!

הסתכלתי על השעון, וראיתי שהוא בירך את ברכת המזון במשך רבע שעה! אמרתי לעצמי: 'תראה מה זה, אדם שלכאורה נראה כאדם פשוט, מברך ברכת המזון במשך רבע שעה!' התפלאתי מאד! 'יכול להיות שהיהודי הזה צדיק נסתר?'. אמרתי לעצמי שאלך לראות איך הוא מתפלל תפילת שמונה עשרה.

לעצמו, וממחשבה למעשה: הוא עוצר בצד הדרך ויוצא מהרכב. רק לאחר שיצא מרכבו הצליח להבחין בחזותו המחשידה של הנהג.

'הלו, גבר, תודה שעצרת', אמר הנהג במבטא ערבי בולט, 'נגמר לנו המצבר וכבר שעה וחצי אנחנו מחכים שמישהו יעזור לנו', הוסיף ובד בבד שלח מבט חשוד לאחור.

מדוע אמר הערבי 'לנו', בלשון רבים, ואת מי הוא מחפש שם מאחור? התעוררו השאלות בליבו של האב, אלא שעוד לפני שהוא הצליח להסיק מהן את המסקנות המתבקשות ולהימלט על נפשו, כבר טפחה על פניו המציאות המפחידה..

לנגד עינו ההמומות של הרב ד', הגיחו לפתע מבין השיבולים הגבוהות שבשדה החיטה הסמוך שלוש דמויות חורשות רע. היו אלו שלשה ישמעאלים אשר מבטיהם הרושפים הסגירו את כוונותיהם הזדוניות.

בין כך ובין כך התעוררו בני המשפחה שבתוך הרכב, ועד מהרה הם הבינו לאיזו צרה נקלעו. מבעד לחלון הם הביטו באימה על אביהם העומד לבדו מחוץ לרכב, ועל ארבעת הישמעאלים המתקרבים לעברו באיום. כוונותיהם של אותם ישמעאלים עדין לא היו ברורות דיין, אולם כך או כך הן לא היו נראות חיוביות..

הם הביטו בעיניים קרועות לרווחה במתרחש מחוץ לרכב, בליבם כבר היו בטוחים שהנה הנה הם עומדים להיות קורבנות לשוד רכב אלים - במקרה הטוב, או לפיגוע טרור אכזרי - במקרה הגרוע, אלא שאז, בפתע פתאום התרחש מפנה בסיפור.

אורות כחולים-אדומים בוהקים האירו לפתע את חשכת הלילה, מלווים בקול סירנה צורם. מתוך החושך שעטו לכיוונם שתי ניידות משטרה שהגיעו כמו משמים ונעצרו לצידם בחריקת בלמים.

'יש כאן מחבלים!' צעקו בני המשפחה באימה לעבר השוטרים, והללו מיהרו לצאת מרכביהם. גם המחבלים היו המומים מהתפנית הפתאומית. לקח להם שניה להתעשת ולנסות להימלט, אולם בחסדי שמים הם נעצרו בידי השוטרים לאחר מרדף קצר.

חקירה מקומית קצרה שנערכה לערבים הבהירה לבני המשפחה מאיזו צרה קשה הם ניצלו.

כשוך הסערה, לאחר שהמחבלים נלקחו למעצר, ובני המשפחה, להבדיל, נרגעו מעט מההלם שאחז בהם, הם פנו לשוב לביתם ולנום את אשר נותר להם משנת הלילה.

למחרת בבוקר, כשדבר הנס התפרסם, התברר חלקו השני והמפתיע של הסיפור:

מש באותן דקות שמשפחת ד' יצאה מהאולם בבני ברק לעבר נתיבות, יצאה מהאולם משפחה נוספת, משפחת כ', שאף היא מתגוררת בנתיבות. אלא שבעוד בני משפחת ד' סבו על עקבותיהם, בני משפחת כ' המשיכו בנסיעתם הישר לנתיבות ללא עיכובים.

כך, כעשרים דקות לפני משפחת ד' הבחינו גם בני משפחת

ברכת המזון בכוונה! ולמה אני אומר לכם את זה? משום שה'באר היטב' מביא את דברי ספר החינוך שאומר, שאדם האומר ברכת המזון בכוונה, מובטח לו שלא יחסרו מזונותיו לעולם ויהיו מצויים לו ברווח. ומובטח לו שלא יהיה עליו, לא חרון אף, לא שצף ולא קצף! וכל זה, משום שבכל ברכת המזון לא מצויה אות פ' סופית. כך אמר לנו רבי מאיר שפירא מלובלין.

בתור ילד, קיבלתי על עצמי לברך ברכת המזון בכוונה, ומעולם לא חסרו לי מזונותיי. בשואה תמיד הייתי מצוי במטבח, מתוך אחד התירוצים שאני טבח במקצועי. פעם אחת נקלעתי לסכנת מוות הרמתי ידי לשמים ואמרתי: 'ריבוננו של עולם! כבר שנים שאני מברך ברכת המזון בכוונה, והרי הבאר היטב מביא שכל המברך ברכת המזון בכוונה, לא ישלוט בו לא אף ולא שצף ולא קצף, אז בבקשה ממך, תציל אותי!' וניצלתי.

לפנינו סיפור על נס מדהים שהתרחש בזכות קפידה על ברכת המזון כראוי. הסיפור פורסם בעלון 'וכל מאמינים' מתוך הספר 'נאה דורש':

השעה רבע לאחת עשרה בלילה. צומת קוקה קולה ביציאה מהעיר בני ברק עמוס כמו תמיד, גם בשעה זו. אחר המתנה קצרה הורה הרמזור 'ירוק', ורכב המיניוואן של משפחת ד' פנה שמאלה, מיד אחר כך ימינה, ומשם התחיל בנסיעה דרומה.

בעבור משפחת ד' המתגוררת בעיר נתיבות שבדרום, מסמלת הטרמפיאדה הגדושה שמימין הכביש את היציאה מההמולה הבני ברקית לכיוון הדרום השקט.

ופתאום נשמעת קריאה מאחור: 'רגע, שכחתי לברך ברכת המזון!' והרכב פנה מיד לצד הדרך ונעצר באחת. 'לא נורא, אברך כאן. בדיעבד זה בסדר...' נשמע הקול קורא בשנית, מתנצל על העצירה שנגרמה מחמתו ומנסה להרגיע. אך אבי המשפחה אינו מסכים, בעיניו 'דיעבד' בברכת המזון זה 'לא בסדר', והוא מחליט מיד לחזור בפניה הקרובה חזרה לבני ברק.

משפחת ד' ששבה זה עתה משמחה משפחתית שנערכה בעיר בני ברק, כבר היתה בדרך לשוב לנתיבות, אולם למען ברכת המזון כהלכתה הסכימו כולם, פה אחד, לשוב על עקבותיהם.

למזלם הם לא התרחקו יותר מדי, כך שכל העיכוב, שכלל חזרה לבני ברק, ברכת המזון באולם ויציאה חזרה לכביש המהיר, לקח רק כעשרים דקות. עשרים דקות קצרות שבהמשך תתברר משמעותן הקריטית. אולם בל נקדים את המאוחר.

משפחת ד' יצאה לדרך בשנית, שעה וחצי נסיעה עמדו לפניהם. בשל העייפות רוב הנוסעים ברכב נרדמו, והנסיעה היתה שקטה ורגועה.

סמוך לשעת חצות נכנס הרכב לכביש חשוך וצר המוביל לכיוון היעד - העיר נתיבות, ופתע הבחין האב ברכב העומד בצד הדרך כשמכסה המנוע שלו פתוח, ונהגו מנופף במרץ לעזרה.

נו, איך אפשר לסרב ליהודי הזקוק לעזרה?! חושב הרב ד'

למקום. אלו היו השוטרים שבחסדי שמים הגיעו למקום בדיוק ברגע הקריטי שבו ניצב אבי משפחת ד' אל מול פני הסכנה. קל לשער מה היה יכול להיות גורלם של בני משפחת ד' אילו לא היו שבים על עקבותיהם לברך את ברכת המזון בהידור. הם היו מגיעים למקום הרבה לפני בוא השוטרים והם היו זקוקים לנס של ממש כדי להינצל. כך, בזכות התאמצותם והקרבתם של בני המשפחה למען מצוות ברכת המזון, הם זכו בחסדי שמים להציל את חייהם ואת חיי רכושם, וכמובן להודות לה' מכל לבם.

כ' ברכב שעמד בצד הדרך. גם הם נעצרו לעזרה, אלא שבניגוד למשפחת ד', הם כן הצליחו לשים לב לחזות הערבית של הנהג ה'תמים', והם כמובן מיהרו להמשיך בנסיעה, ותוך כדי נסיעה, לאחר התלבטות קצרה, הם החליטו להתקשר למשטרה ולדווח על אשר ראו.

'יש כאן אנשים הנראים מחבלים!' הם דיווחו בדרמטיות, אך המוקדן שמעבר לקו היה עייף... הוא הקשיב בחצי אוזן לתלונה והכריע בינו לבין עצמו כי הטיפול בתלונה אינו דחוף. לבסוף מצפוננו עורר אותנו, והוא החליט בכל זאת לשלוח שתי ניידות סיו

פנה הגאון מוילנא למגיד מדובנא ואמר לו: 'הריני אסיר תודה לך על כך שהנך מיישר אותי לדרך הטובה ומזכיחני על מעשי, אמור לי כיצד אוכל לשלם על כך?'. נענה המגיד מדובנא ואמר לו..

על היצר הרע של הגאון מוילנא.. לקראת יומא דהילולא שיחול ביום ד' דחזה"מ

כשהיה אותו זקן ילד קטן, התגורר הוא בעירו של הגאון מוילנא. יום אחד, בעת אשר שהה בבית הכנסת עם אביו, היה הגאון מוילנא יושב ולומד בבית המדרש עם טלית ותפילין כדרכו בקודש. הגאון מוילנא הסתובב מצד לצד כשהוא שקוע וחושב בלימוד, ואז לפתע ובלא מתכוון דרך הילד הקטן על ציציות הטלית של הגאון. הגאון רצה להמשיך בהליכתו, אלא שנעצר מחמת כן.

'ילדי', פנה הגאון הקדוש לילד, 'יהי רצון שתחיה מאה שנה, אבל אל תדרוך בבקשה על חוטי הציצית'.

מיד הרים הילד את רגלו מעל הציצית, אך לדבר הגדול הוא זכה - בברכה של הגאון מוילנא, שאמר זאת בדרך אגב: 'שתזכה לחיות מאה שנה'.

מיד כששמעו זאת הוריו של הילד, האמינו הם באמונה שלימה בדבריהם של חכמים וגדולי הדור, וכבר באותו היום ערכו סעודה גדולה על כך שזכה הבן להתברך שיחיה עד גיל מאה. כשהגיע אותו ילד לגיל תשעים ושמונה הוא נתקף בחולי קשה מאד. הוא שכב בבית החולים במצב קשה, כשהרופאים מודיעים כי קצרה ידם מלהושיע, וכי קיצו קרב.

מיד אסף אותו זקן את משפחתו ואמר להם: 'בניי, נכדיי ואהוביי, אין לכם מה לחשוש, ומבקש אני מכם בכל לשון של בקשה שלא תוציאו עליי שום כסף לטיפולים או תרופות'. 'מדוע?', נזעקו הכל, 'מפני שיש לי הבטחה גדולה מהגאון מוילנא כשהייתי ילד, שאחיה מאה שנה, לכן, אל דאגה ואל טרחה, למרות דברי הרופאים, אמשיך לחיות'.

ואכן, לאחר כמה שעות התייצב מצבו באורח פלאי, כשהרופאים עומדים תמהים ונבוכים, ואותו זקן חזר לביתו.

הגאון הקדוש רבי אליהו מוילנא, הידוע לכולם בכינוי 'הגאון מוילנא', אשר היה בקי בכל חדרי תורה, בנגלה ובנסתר, ואף היה רואה דברים שאין העין רגילה לראות, היה מחפש אדם שיהיה צמוד אליו בכל שעות היום, אשר יוכיח אותו על מעשיו: מה עשה כראוי, במה צריך להשתפר, מה יכול לעשות יותר טוב.

לאחר בדיקות וחיפושים מצא את 'המגיד מדובנא' המפורסם שהיה אף הוא גדול ועצום בתורה ויראה, ולאחר הפצרות ותחינות רבות, הואיל לשמש את הגאון ולהיות לו כמוכיח ומייסר. 'שנא את המשבחים, ואהוב את המוכיחים', כותב רבנו הרא"ש. טבע האדם לאהוב את המשבחים אותו ומפרגנים לו, אך דא עקא, כי דוקא אלו המוכיחים אותו על מעשיו, הם אלו שמיישרים את דרכו.

כך מדי יום, היה יושב המגיד מדובנא עם הגאון מוילנא ומוכיח אותו על מעשיו בעדינות ובנועם, כשכל תוכחה הוא 'מלביש' בתוך משל, כדרכו בקודש.

הגאון מוילנא, שהיה גדול הדור, היה מקשיב בשקיקה לדבריו ומשפר את מעשיו כאחד התלמידים. יום אחד, פנה הגאון למגיד ואמר לו: 'אינך יודע כמה אני אסיר תודה לך על כך שהינך מיישר אותי לדרך הטובה ומוכיחני על מעשי, אנא אמור לי כיצד אוכל לשלם על כך?'.

המגיד מדובנא לא התבלבל, וידע כי ברכה של גדול הדור, הגאון מוילנא, שווה כל הון שבעולם, ואמר: 'אנא, ברכני רבי'.

נעצור רגע ונבין מהי עוצמתה של ברכה מהגאון מוילנא הקדוש - סיפר מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצ"ל, בשם הג"ר מאיר קרליץ זצ"ל, כי בעיר שלהם הם הכירו יהודי זקן מאד שחי עד גיל מאה שנה, כשכולם יודעים את הסוד שלו.

ואבוי, היצר הרע שלי בוער כאש, ואם חלילה תרגיש אותו לרגע אחד, איני יודע אם תעמוד בו, על כן אני מברך אותך שה' יציל אותך מהיצר הרע שלי הבוער בי כאש, אלא שאני נלחם בו בכל כוחי בכל רגע להכניעו על ידי תורה ומצוות'.

זהו ממש דברי חז"ל: 'כל הגדול מחבירו - יצרו גדול הימנו', הצדיקים וגדולי הדור התעלו וזיככו עצמם, אך יחד עם זאת גדל עימם היצר הרע, כשהם מתמודדים עם יצר גדול בהרבה משלנו בכל רגע ובכל שעה, ועם כל זאת הם מתגברים עליו ועושים רצון ה', לכן אמר ה' כי: 'צדיק גוזר - וה' מקיים'.
(עלון 'טוב לחסות בה' מתוך 'יחי ראובן')

לאחר שנתיים, בגיל מאה, נפטר בשיבה טובה, והכל בזכות אמונת חכמים.

נמשיך במעשה שלנו - המגיד מדובנא שידע את מעלתו העצומה של הגאון מוילנא גדול הדור, ביקש ממנו ברכה כשכר על מעשי תוכחתו. 'בסדר, אך איזו ברכה תרצה?', שאלו הגאון.

'רצוני שיהיה לי את היצר הרע שלך, רבנו, על מנת שיהיה לי קל לעבוד את ה' בלי קשיים וצער, וכך אוכל אף לישון רק שעתים בלילה בלבד, כמוך'.

מיד כששמע זאת מהגאון מוילנא, נזעק ממקומו: 'חלילה! בקשה כזו לא אתן לך! - את היצר הרע שלי אתה רוצה?... אוי

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מה גרם לרב מבריסק להתבייש?

קידושין דף מ"ז

כסיפא לה מילתא

על זה, ושאלו אותו... ושוב חזר מרן הגר"ח זצ"ל על החידוש, בהסברה כה נפלאה וברורה, ומאליה נפלה הקושיא, עד שמרן הגר"י זצ"ל אמר שהוא התבייש בכלל ששאל את הקושיא...
(עובדות והנהגות לבית בריסק)

שח הגאון רבי שלמה שמשון קרליץ זצ"ל: סיפר לי הגאון הגדול רבי יוסף דב הלוי זצ"ל, ששמע מאביו מרן הגר"י זצ"ל, שפעם אחת אמר מרן הגר"ח זצ"ל חידוש מסוים לפניו ולפני אחיו הגאון הגדול רבי משה הלוי זצ"ל, והוקשה להם קושיא עצומה

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מי שבירך 'מזונות' על יין - האם יצא ידי חובה?

ברכה שאינה ראויה לכתחילה. וכתבו עוד, שניתן לגרום חיוב ברכה נוספת, כגון על ידי שינוי מקום (ראה במקורות), ולברך את הברכה הראויה. אולם, יש שהורו, שאין לגרום חיוב ברכה נוספת, כיון שעצה זו ראויה רק למקרה שיש ספק אם יצא ידי חובה, ואילו בנדוננו בודאי יצא ידי חובה.

[שו"ע קסז, י, משנ"ב ג, וביה"ל ד"ה במקום; בו"מ דרשו, 40 ו-43; וראה שו"ע קעה, ב]

מי שבירך 'שהכל' על כל מאכל או משקה שהוא - ואף פת או יין שיש להם ברכה המיוחדת רק להם - יצא ידי חובתו. וכן מי שבירך 'מזונות' על כל מאכל או משקה, למעט מים ומלח, יצא ידי חובתו, כיון שכולם זנים את הגוף.

ויש שכתבו, בנוגע לברכת מזונות על מאכל שאינו מתאים לברכה זו, שיאכל רק מעט, כדי שלא להרבות באכילה על סמך

מה הם שלושת המרכיבים העיקריים של כל ברכה?

לשם השי"ת, ובריאת הפת היא עיקר התוכן של ברכת 'המוציא'. ויש אומרים, שלמרות שיוצאים ידי חובה בברכה כזו, אין בברכה כזו איסור של הזכרת שם שמים לבטלה, ולכן, במקרה שמסופק אם חייב לברך ברכה כלשהי, רשאי לברך בלשון זו; ורבים חולקים על כך.

[שו"ע קסז, י, משנ"ב נא רגג, וביה"ל ד"ה בריך; בו"מ דרשו, 41 ו-45]

מצוה מן המובחר לברך את כל הברכות בלשון הקודש, בנוסח שקבעו חכמים; ובמקרה הצורך, מותר לברך בכל שפה שהיא, בתרגום מדויק של נוסח הברכה. ובדיעבד, יוצאים ידי חובה בהזכרת שם השי"ת, ומלכות השי"ת, ועיקר תוכן הברכה. ולדוגמה, מי שבירך על פת: "ברוך רחמנא מלכא דעלמא מאריה דהאי פיתא" - יצא ידי חובתו, כיון ש'רחמנא' הוא כינוי בארמית

מדוע 'ספק ברכות להקל'?

עליהם 'כרת' ו'מיתת בית דין'. אולם, אם לאחר שכבר החל לאכול עלה בדעתו הספק אם בירך, רשאי - כמובן - להחמיר ולא להמשיך באכילתו; וכן אם מזדמן לשמוע את הברכה מפי אחר, ראוי לצאת מידי ספק על ידי שמיעת הברכה מפיו.

[שו"ע קסז, ט, משנ"ב מט, ושעה"צ מח; בו"מ דרשו, 39]

רוב הברכות חיובן מדרבנן, ולכן, המסופק אם בירך אותן אינו שב ומברך, שהרי 'ספקא דרבנן לקולא'. אולם, בניגוד לספקות אחרים, בספק זה אסור להחמיר ולברך, משום שזהו ספק 'ברכה לבטלה'. ולמרות שאיסור ברכה לבטלה הוא מדרבנן, לא חל עליו הכלל 'ספקא דרבנן לקולא', משום שחכמינו ז"ל הביאו כאסמכתא לאיסור זה את האיסור דאורייתא "לא תשא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא", שהוא חמור עד מאוד, ושקול כאיסורים שחייבים

* המברך על דבר מאכל או משקה, לא ישהה בין הברכה לאכילה והשתיה יותר מ'כדי דיבור', דהיינו אמירת שלוש מילים, ובדיעבד, אף אם שהה זמן רב, אינו מברך שנית, כל שלא הסיח את דעתו.
* מי שבירך על דבר מאכל וטרם שטעם ממנו נזכר, או שנודע לו, שיש באכילתו איסור כלשהו, דאורייתא או דרבנן, אינו רשאי אף לטעום ממנו.
* מי שיש ברשותו בעלי חיים, צריך להאכילם לפני שיאכל בעצמו, ואסור אף לטעום דבר מאכל קודם לכן; ודין זה אמור הן בבהמות, הן בעופות, והן בדגים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

במה צריך להיזהר כשחוגרים את האבנט לספר התורה?

אם לא ניתן לחוגרו ללא נגיעה ביריעות, אין איסור בדבר. ויש שהחמירו שלא לנגוע ישירות גם בעמודי ספר התורה (המכונים 'עצי חיים'), אך להלכה הדבר מותר.
[שו"ע קמז, א, ומשנ"ב א-ב; ב"מ דרשו, 1, 2 ו'4]

אסור לנגוע ישירות ביריעות ספר התורה, משום כבוד הספר; ובמקרה שמוכרח לנגוע בהן, ואינו יכול לחצוץ בטלית או בבגד, ולא לעטות כפפות על ידיו - אין איסור בדבר, אך ראוי שיטול את ידיו תחילה. כמו כן, למנהג בני אשכנז שחוגרים את הספר באבנט, יש להזהר בעת חגירת האבנט שלא לנגוע ביריעות, אך

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666